

RIGSADVOKATEN

Akt.nr. 1

Justitsministeriet
Lovafdelingen

DATO 4. maj 2006

JOURNAL NR.

RA-2005-120-0023

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

+ bilag

SAGSBEHANDLER: LW

Jmt. Mdt.
- 5 MAJ 2006

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation i 2005

1. Indledning

1.1. Lovgrundlaget

Ved lov nr. 428/2000 blev reglerne for anvendelse af varetægtsfængsling i isolation skærpet, herunder den tidsmæssige begrænsning for anvendelsen af isolation. Formålet med ændringerne var bl.a. at begrænse antallet og varigheden af varetægtsfængslinger i isolation. Loven trådte i kraft den 1. juli 2000.

Den tidsmæssige begrænsning for anvendelsen af isolation fremgår af retsplejelovens § 770 c, der har følgende ordlyd:

"§ 770 c. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven ikke kan medføre fængsel i 4 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 4 uger.

Stk. 2. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 4 år eller derover, men ikke fængsel i 6 år, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger.

Stk. 3. Hvis sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 3 måneder. Retten kan dog undtagelsesvis tillade, at en isolation udstrækkes ud over 3 måneder, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isoleret.

- 9 MAJ 2006

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2006 NR. 730-0319

Stk. 4. Hvis arrestanten er under 18 år, må isolation i ingen tilfælde finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger."

Det fremgår af lovforarbejderne, at muligheden for at dispensere fra 3-måneders fristen er meget begrænset. Justitsministeriet har således anført, at anvendelse af isolation ud over 3 måneder må forudsætte, at det ikke kan bebrejdes politiet eller anklagemyndigheden, at efterforskningen ikke har gjort det muligt at tilvejebringe den fornødne bevissikring inden udløbet af den normale frist. En fravigelse af 3-måneders fristen kan på den baggrund efter forarbejderne komme på tale i to situationer.

For det første - og navnlig - når der er tale om alvorlig, grænseoverskridende kriminalitet, hvor der på grund af sagens internationale forgreninger er behov for efterforskning i udlandet. Det kan være tilfældet i sager om organiseret narkotikakriminalitet. Uanset det stigende internationale politimæssige samarbejde og en løbende tilpasning af reglerne om gensidig bistand ved efterforskning af straffesager er det erfaringsmæssigt fortsat meget tidskrævende at få gennemført efterforskning i udlandet, uden at det kan bebrejdes danske myndigheder.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

For det andet kan der undtagelsesvis forekomme sager, der ikke kræver efterforskning i udlandet, men hvor helt særlige grunde fører til, at isolation er påkrævet ud over 3 måneder. Det må forudsætte, at det på grund af kriminalitetens art og karakter må antages, at de sigtede i særlig grad kan - og vil - modvirke efterforskningen.

Det er i forarbejderne i øvrigt understreget, at proportionalitetsreglen får stigende betydning, jo længere isolationen udstrækkes. I de tilfælde, hvor det er påkrævet, at sigtede forbliver i isolation, må en hurtig berømmelse af domsforhandlingen til gengæld prioriteres meget højt af både anklagemyndigheden, forsvarerne og retterne, så isolationsperioden på denne måde bliver så kort som mulig.

Med henblik på at sikre en meget restriktiv praksis med hensyn til anvendelse af isolation ud over 3 måneder blev der efter vedtagelsen af lovforslaget etableret en ordning, hvorefter der skal ske forelæggelse for Rigsadvokaten, *inden* der i retten nedlægges påstand om fortsat anbringelse i isolation ud over 3 måneder. Der vil således kun kunne nedlægges påstand i retten om fravigelse af 3-måneders fristen, hvis Rigsadvokaten efter en gennemgang af sagen har erklæret sig enig i, at de restriktive betingelser herfor er opfyldt. Også yderligere fristforlængelser efter 3-måneders fristen skal forelægges Rigsadvokaten. Denne ordning er udmøntet i Rigsadvokatmeddelelse 2/2000, pkt. 2.2.

1.2. Indberetningsordningen

Det fremgår af forarbejderne til loven, at Justitsministeriet løbende vil følge udviklingen i antallet og varigheden af isolationsfængslinger. Justitsministeriet har endvidere

anmodet Strafferetsplejeudvalget om at vurdere, om reglerne har haft den tilsigtede virkning, således at Strafferetsplejeudvalgets udtalelse kan foreligge, når de nye regler om isolation har været i kraft i 5 år.

Justitsministeriet anmodede på den baggrund ved skrivelse af 16. juni 2000 Rigsadvokaten om at iværksætte en løbende statistikindsamling vedrørende udviklingen og varigheden af isolationsfængslinger, således at Justitsministeriet én gang om året, frem til Strafferetsplejeudvalgets udtalelse foreligger, modtager oplysning om udviklingen på området. Den første orientering skulle gives, når oplysningerne for år 2001 forelå.

RIGSADVOKATEN

Ved skrivelser af 30. september 2002, 13. oktober 2003, 25. november 2004 og 30. november 2005 redegjorde jeg for varetægtsfængsling i isolation i henholdsvis 2001, 2002, 2003 og 2004.

SIDE 3

Strafferetsplejeudvalget afgav i januar 2006 betænkning nr. 1469 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven.

I forbindelse med mit høringssvar over betænkningen oplyste jeg, at jeg havde bedt Justitsministeriets Forskningsenhed om at udarbejde en redegørelse for 2005.

På den baggrund sendes vedlagt en række bilag (bilag A – F), der indeholder nærmere oplysninger og statistik om varetægtsfængsling i isolation i 2005. Bilagene kommenteres kort nedenfor.

2. Statistiske oplysninger om varetægtsfængsling i isolation 2005

2.1. Datagrundlaget

Det bemærkes indledningsvis, at udformningen af den foreliggende statistik og tilvejebringelsen af datagrundlaget er fastlagt efter drøftelser med Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen og Rigspolitichefen og efter forelæggelse for Strafferetsplejeudvalget.

De statistiske oplysninger har for de tidligere år været udformet i overensstemmelse med de nævnte drøftelser.

Oplysningerne til brug for statistikken for 2005 er i lighed med 2004 udtrukket fra politiets journalsystem (POLSAS). Der kan herom nærmere henvises til redegørelsen fra Justitsministeriets Forskningsenhed i bilag A, afsnit 1 om datagrundlaget.

2.2. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger samt antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikredse

Det samlede antal varetægtsfængslinger i isolation fremgår af bilag A, tabel 1. Det fremgår heraf, at der i 2005 var i alt 532¹ afsluttede isolationsfængslinger.

Regional fordeling

Det fremgår af oplysningerne bilag A, tabel 2, at 263 isolationsfængslinger, svarende til ca. 49,5 % af samtlige isolationsfængslinger i 2005, fandt sted i Københavns politikreds, mens antallet af isolationsfængslinger i de øvrige politikredse var væsentligt lavere. F.eks. udgjorde antallet af isolationsfængslinger i Århus, Odense og Aalborg knap 5 % (i alt 26) af samtlige isolationsfængslinger.

RIGSADVOKATEN

SIDE 4

Varighed

Varigheden af varetægtsfængslinger i isolation fremgår også af bilag A, tabel 2. Heraf fremgår, at 323 varetægtsfængslinger i isolation, svarende til ca. 60,7 % af det samlede antal isolationsfængslinger, blev afsluttet inden for 4 uger, at 436 isolationsfængslinger, svarende til ca. 82 % af det samlede antal isolationsfængslinger, blev afsluttet inden for 8 uger, og at 521 isolationsfængslinger, svarende til ca. 98 % af det samlede antal isolationsfængslinger, blev afsluttet inden for 3 måneder. Statistikken vedrørende isolation udover 3 måneder er behandlet nedenfor under pkt. 2.6. For så vidt angår isolation af unge under 18 år henvises til pkt. 2.4 nedenfor.

Gennemsnitlig varighed

Gennemsnitligt varede isolationsfængslingerne i år 2005 i 33 dage, jf. bilag A, tabel 3. Isolationsfængslingerne varede i årene 2001-2004 i gennemsnit henholdsvis 28 dage (2001), 30 dage (2002), 37 dage (2003) og 36 dage (2004). Der kan herom henvises til Bilag B.2.

2.3. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger fremgår af bilag A, tabel 3.

Det fremgår bl.a. af bilaget, at ca. 65 % af alle isolationsfængslede i 2005 var sigtet for narkotikakriminalitet, ca. 10,7 % var sigtet for manddrab, ca. 9 % var sigtet for anden berigelseskriminalitet end røveri, ca. 7,3 % var sigtet for røveri, og ca. 5 % var sigtet for vold. Ca. 0,2 % var sigtet for voldtægt og andre seksualforbrydelser.

¹ Antallet adskiller sig fra det oplyste i mit høringssvar vedr. betænkning nr. 1469, idet jeg efterfølgende har modtaget nye oplysninger fra to politikredse.

Forskningsenheden har bemærket, at det fald, der har været fra 2004 til 2005 i antallet af isolationsfængslinger, primært beror på færre isolationsfængslinger for de former for kriminalitet, hvor isolation anvendes relativt sjældent: Vold, voldtægt, røveri, andre berigelsesforbrydelser, dokumentfalsk og våbenloven.

Endvidere fremgår det af bilag A, tabel 3, at den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne i 2005 var højest ved narkotikakriminalitet (36 dage), manddrab (34 dage) og restkategorien "andet" (32 dage). Restkategorien "andet" omfatter bl.a. isolationsfængslinger for terrorisme (straffelovens § 114).

RIGSADVOKATEN

2.4. Isolationsfængsling af unge under 18 år

SIDE 5

Det følger af forarbejderne til reglerne om isolationsfængsling, at der bør udvises meget stor tilbageholdenhed med at anvende isolation af personer under 18 år, og at der kun i sjældne undtagelsestilfælde kan blive tale om isolation og da kun i helt kortvarige perioder. Det følger endvidere af retsplejelovens § 770 c, stk. 4, at isolation af en person under 18 år i ingen tilfælde må finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 8 uger.

Som det fremgår af bilag A, afsnit 5, var der i 2005 tre sager med i alt 4 afsluttede isolationsfængslinger af personer under 18 år.

To af disse unge var isolationsfængslet i sager om røveri. Den ene af de sigtede var ved isolationsfængslingens begyndelse 17 år og 2 måneder, og den anden sigtede var 17 år og 10 måneder. De var isolationsfængslet i henholdsvis 12 og 14 dage.

De to øvrige unge har været isolationsfængslet i én sag om terrorisme (straffelovens § 114). Den yngste var 16 år og 4 måneder ved isolationsfængslingens begyndelse. Han var isolationsfængslet i 55 dage. Den ældstes isolationsfængsling blev påbegyndt et par dage, inden han fyldte 17 år. Han var isolationsfængslet i 47 dage.

I perioden 2001-2004 var der henholdsvis én (2001), tre (2002) fem (2003) og fem (2004) afsluttede isolationsfængslinger af personer under 18 år. I 2001 varede isolationsfængslingen i 15 dage. De tre afsluttede isolationsfængslinger i 2002 varede henholdsvis 35 dage, 15 dage og 41 dage. De fem afsluttede isolationsfængslinger i 2003 varede henholdsvis 27 dage (3 personer), 13 dage (1) og 28 dage (1). Den sidstnævnte person fyldte dog 18 år, efter at han havde været isoleret i en uge. De fem afsluttede isolationsfængslinger i 2004 varede henholdsvis 4, 8, 14, 25 og 50 dage.

2.5. Antallet af isolationsfængslinger sammenholdt med antallet af varetægtsfængslinger (årsopgørelse)

Bilag C.1. indeholder oplysninger for 2001-2005 om det samlede antal påbegyndte varetægtsfængslinger og det samlede antal afsluttede isolationsfængslinger i absolutte tal og i procent af det samlede antal varetægtsfængslinger. Bilaget er udarbejdet på grundlag af oplysninger i bilag A og oplysninger fra Rigspolitiet, jf. noten til tabel 2 i bilag A.

Bilag C.2. indeholder for årene fra 1983 til 2000 Direktoratet for Kriminalforsorgens opgørelse af antallet af afsluttede isolationsfængslinger sammenholdt med antallet af varetægtsfængslinger de pågældende år.

RIGSADVOKATEN

SIDE 6

Som det fremgår af bilag C.1. og C.2., er det samlede antal afsluttede isolationsfængslinger i overensstemmelse med lovens formål faldet væsentligt i de senere år. Der er dog sket en markant stigning i 2004, samt igen et fald i 2005.

Jeg skal i øvrigt henvise til mine tidligere redegørelser, samt betænkning nr. 1469 om varetægtsfængsling i isolation efter 2000-loven, vedrørende udviklingen i de tidligere år.

2.6. Isolation ud over 3 måneder

Ifølge retsplejelovens § 770 c, stk. 3, må isolation ikke finde sted i et sammenhængende tidsrum på mere end 3 måneder. Retten kan dog undtagelsesvis tillade, at en isolation udstrækkes ud over 3 måneder, hvis afgørende hensyn til forfølgningen gør fortsat isolation påkrævet, uanset den tid arrestanten hidtil har været isoleret. Denne mulighed gælder i sager, hvor sigtelsen angår en lovovertrædelse, som efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover. Anmodningen til retten om varetægtsfængsling i isolation udover 3 måneder skal som anført godkendes af Rigsadvokaten.

Det fremgår af bilag A, tabel 2, at der i 2005 var 11 personer, der var varetægtsfængslet i isolation ud over 3 måneder. Heraf var fem personer sigtet for manddrab, en person for narkotikakriminalitet, manddrab og brandstiftelse, tre for narkotikakriminalitet og to for anden berigelseskriminalitet. De 11 personer er fordelt på 4 sager.

I 2001 var otte personer, i 2002 var fire personer, i 2003 var 21¹ personer og i 2004 var 16 personer varetægtsfængslet i isolation ud over 3 måneder

¹ Korrigeret i forhold til Rigsadvokatens redegørelse for isolationsfængslinger i 2003 på baggrund af nye oplysninger.

Bilag D indeholder en nærmere beskrivelse af de fire sager, hvor sigtede i 2005 blev varetægtsfængslet i isolation ud over 3 måneder. Oplysningerne i dette bilag er tilvejebragt fra de konkrete sager, der har været forelagt for Rigsadvokaten i medfør af Meddelelse nr. 2/2000 om forelæggelse af isolationsfængsling ud over 3 måneder.

Det bemærkes, at tre af de nævnte fire sager blev forelagt for Rigsadvokaten inden udløbet af 3-månedersfristen for alle sigtede.

Retningslinierne i Rigsadvokatmeddelelse nr. 2/2000 om forelæggelse af sager om isolation ud over 3 måneder er senest indskærpet ved Rigsadvokaten Informerer nr. 33/2005.

RIGSADVOKATEN

SIDE 7

Som det fremgår af bilag D, har varetægtsfængslingen i isolation i disse sager haft en varighed af mellem 3 måneder og 1 dag til 5 måneder og 13 dage. Gennemsnitligt har isolationsfængslingen haft en varighed af ca. ca. 4 måneder og 6 dage.

2.7. Belægsstatistikker udarbejdet af Direktoratet for Kriminalforsorgen

Direktoratet for Kriminalforsorgen har udarbejdet vedlagte bilag E og F over belægget af varetægtsarrestanter og arrestanter i isolation.

Bilag E er en statistik over belægget af varetægtsarrestanter og arrestanter i isolation efter rettens bestemmelse i kriminalforsorgens institutioner opgjort ugevis for 2005.

Bilag F er en belægsstatistik, der viser det gennemsnitlige antal varetægtsarrestanter og arrestanter i isolation efter rettens bestemmelse opgjort pr. år for perioden 1983 – 2005.

Henning Fode

JUSTITSMINISTERIETS FORSKNINGSENHED
APRIL 2006

STATISTIK OM ISOLATIONSFÆNGSLING

I forlængelse af ændringen af reglerne om varetægtsfængsling i isolation i 2000 er det besluttet, at der skal gennemføres en løbende statistikindsamling, således at Justitsministeriet én gang om året modtager oplysninger om anvendelsen af isolationsfængsling.

I det følgende redegøres for de statistiske oplysninger for år 2005. Data til brug for statistikken er indhentet af Rigsadvokaten og bearbejdet af Justitsministeriets Forskningsenhed.

1. Datagrundlaget

Oplysninger til brug for denne statistik er tilvejebragt ved, at de enkelte politikredse er anmodet om at indberette samtlige *afsluttede isolationsfængsler* i 2005. Indberetningen omfatter oplysninger om start- og slutdato for isolationsfængslingen, isolationsfængslingens varighed, den fængsledes alder og arten af den kriminalitet, den isolationsfængslede er sigtet for.

Oplysningerne stammer fra udtræk fra POLSAS i de enkelte politikredse, idet politikredsene anvender sig af et særligt registreringsmodul for isolationsfængslinger.

2. Udviklingen i antallet af isolationsfængslinger

Der er modtaget oplysninger om i alt 532 afsluttede isolationsfængslinger i 2005. I 2004 drejede det sig om 580 isolationsfængslinger. Mindskningen i antallet af isolationsfængslinger fra 2004 til 2005 repræsenterer et fald på 8 pct.

Tabel 1. Udvikling i antal af isolationsfængslinger, 2001-2005.

År	Antal isolationsfængslinger
2001	553
2002	501
2003	476
2004	580
2005	532

Som det ses af tabel 1, har udviklingen i brug af isolationsfængslinger varieret noget, idet der fra 2001 til 2003 skete et fald (på 11 pct.), som efterfulgtes af en markant stigning fra 2003 til 2004 (på 22 pct.).

Faldet fra 2004 til 2005 skal antagelig til en vis grad ses i sammenhæng med det fald i den registrerede kriminalitet, der er sket i samme periode. Således blev der i 2005 registreret 9 pct. færre straf-felovsovertrædelser end i 2004. Faldet angår ikke alene mindre alvorlige kriminalitetsformer, men fx også voldtægt og narkotikaforbrydelser. Der er dog ikke tale om et fald i voldskriminaliteten, herunder manddrab og forsøg på manddrab.

3. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt efter politikreds

Mens 9,8 pct. af de varetægtsfængslede blev anbragt i isolation i 2004, drejer det sig om 9,2 pct. i 2005, jf. tabel 2. I 2001 var andelen på 9,5 pct., i 2002 på 8,2 pct. og i 2003 på 7,7 pct.

Sammenlagt har 41 pct. af isolationsfængslingerne varet til og med 14 dage, mens yderligere en tredjedel har varet fra over 2 uger og indtil 6 uger. Elleve – svarende til 2 pct. – af isolationsfængslingerne har varet mere end 3 måneder. Otte af disse sager stammer fra København, mens de resterende er fra Århus.

Tabel 2. Antallet og varigheden af isolationsfængslinger og antallet af varetægtsfængslinger fordelt på politikreds

Politikreds	Varetægtsfængslinger	Afsluttede isolationsfængslinger	Andel isolationsfængslinger i forhold til varetægtsfængslinger	Varighed af isolationsfængslinger						
				1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.
København	1.453	263	18 %	38	53	61	44	14	45	8
Frederiksberg	93	4	4 %	1	2	1				
Gentofte	32	0	-							
Lyngby	99	7	7 %	1	2			4		
Gladsaxe	152	23	15 %	6	5		1	2	9	
Hvidovre	114	13	11 %		2	9		2		
Glostrup	231	33	14 %	2	14	2	2	10	3	
Tårnby	55	7	13 %		3	2	2			
Helsingør	153	4	3 %		1	3				
Hillerød	97	5	5 %		1	4				
Frederikssund	66	7	11 %	1	1		1	4		
Roskilde	146	19	13 %	1	10	3	3	1	1	
Køge	74	6	8 %	1	1		2	1	1	
Holbæk	98	3	3 %		2			1		

Kalundborg	19	8	42 %	2	4	1		1		
Ringsted	60	2	3 %	1	1					
Slagelse	111	21	19 %		5	2	6		8	
Næstved	72	0	-							
Vordingborg	61	1	2 %	1						
Nykøbing F.	70	19	27 %	2	3	6	1		7	
Nakskov **	147	11	7 %		6	1		1	3	
Bornholm	44	11	25 %		4	2	2	1	2	
Odense	271	5	2 %		5					
Svendborg	92	5	5 %		3	2				
Nyborg	27	1	4 %		1					
Assens	42	2	5 %		1	1				
Middelfart	34	0	-							
Sønderborg	32	4	13 %					1	3	
Gråsten	146	1	1 %					1		
Tønder	78	0	-							
Haderslev	40	4	10 %		2	1	1			
Ribe	38	0	-							
Esbjerg	95	5	5 %	5						
Varde	58	0	-							
Fredericia	64	3	5 %	3						
Kolding	82	2	2 %		2					
Vejle	75	0	-							
Horsens	62	0	-							
Herning	59	0	-							
Ringkøbing	27	1	4 %			1				
Holstebro	79	1	1 %	1						
Århus	289	20	7 %	3	8	1	2		3	3
Odder	24	0	-							
Silkeborg	36	0	-							
Randers	97	1	1 %				1			
Grenå	29	0	-							
Viborg	58	4	7 %		4					
Skive	22	0	-							
Thisted	26	0	-							
Løgstør	24	0	-							
Aalborg	126	1	1 %	1						
Hobro	44	0	-							
Frederikshavn	83	3	4 %			2	1			
Hjørring	56	2	4 %		2					
I alt	5.762	532	9 %	70	148	105	69	44	85	11

* Oplysninger om antal varetægtsfængslede stammer fra Rigspolitiet. Tallene vedrører påbegyndte varetægtsfængslinger.

** I en af sagerne fra Nakskov har isolationsfængslingen været afbrudt. Sagen er her talt som ét isolationsfængslingsforløb.

Variationen mellem politikredsene med hensyn til anvendelse af isolationsfængslinger er ganske stor. Kalundborg Politikreds har den største andel isolationsfængslinger i forhold til antallet af vare-

tægtsfængslinger, idet 42 pct. af de varetægtsfængslede har været anbragt i isolation. Også i tidligere år har Kalundborg Politikreds været den, der har anvendt isolationsfængsling mest i forhold til antal varetægtsfængslinger. Nykøbing F. Politikreds har andenpladsen med 27 pct. isolationsfængslede, mens Bornholm Politikreds indtager en tredjeplads med 25 pct. I København, der har den femtestørste andel isolationsfængslede, har 18 pct. af de varetægtsfængslede været anbragt i isolation.

I den anden ende af skalaen befinder der sig 16 politikredse (Gentofte, Næstved, Middelfart, Tønder, Ribe, Varde, Vejle, Horsens, Herning, Odder, Silkeborg, Grenå, Skive, Thisted, Løgstør, Høbro), som slet ikke anvendte sig af isolationsfængsling i 2005. Flere af disse anvendte heller ikke i 2004 isolationsfængsling.

4. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Tabel 3 viser sammenhængen mellem isolationsfængslingens varighed og den kriminalitet, de isolationsfængslede er sigtet for. Isolationsfængslingen har i gennemsnit har varet længst – i 36 dage – i sager om narkotikakriminalitet. I sager om manddrab og forsøg herpå har isolationsfængslingen dog også varet i forholdsvis lang tid, nemlig i gennemsnit 34 dage. I voldssager har isolationsfængslingen varet kortest tid, i gennemsnit 15 dage.

Den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne i 2005 var 33 dage, mens den i 2004 var på 36 dage. Sammen med faldet i antallet af isolationsfængslinger indebærer det, at der fra 2004 til 2005 er sket et fald på 16 pct. i det samlede antal dage i isolationsfængsling – fra 20.740 dages isolationsfængsling i 2004 til 17.497 dage i 2005. Sammenlignet med de tidligere år er antallet af dage i isolation i 2005 på niveau med antallet i 2003, men højere end antallet i 2002 og 2001.

Tabel 3. Kriminalitetens art sammenholdt med varigheden af isolationsfængslinger

Kriminalitetens art	Varighed af isolationsfængslinger								I alt 2005	I alt 2004	Gennemsnit i dage i 2005	Gennemsnit i dage i 2004
	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage – 3 mdr.	over 3 mdr.					
Manddrab, inkl. forsøg	7	17	13	9	1	5	5	57	48	34	48	
Vold	10	13	2			2		27	39	15	22	
Voldtægt m.v.			1					1	8	21	16	
Røveri	8	9	8	2	7	5		39	59	29	36	
Anden berigelse	11	22	7	2	2	1	2	47	65	20	20	
Dokumentfalsk								-	6	-	29	
Narkotikakriminalitet	30	85	73	54	28	71	4	345	348	36	39	
Våbenlov								-	2	-	11	
Andet	4	2	1	2	6	1		16	5	32	24	
I alt	70	148	105	69	44	85	11	532	580	33	36	

Af tabel 3 fremgår videre, at det fald, der fra 2004 til 2005 har været i antal isolationsfængslinger, primært beror på færre isolationsfængslinger for de former for kriminalitet, hvor isolation anvendes relativt sjældent: Vold, voldtægt, røveri, andre berigelsesforbrydelser, dokumentfalsk og våbenloven. Antallet af isolationsfængslinger for narkotikaforbrydelser er stort set uforandret, mens det for manddrab og forsøg herpå er steget. Også restkategorien "Andet" inkluderer i 2005 flere isolationsfængslinger. Denne kategori omfatter i 2005 syv isolationsfængslinger for terrorisme (§ 114), fire isolationsfængslinger for overtrædelse af § 192a, tre for overtrædelse af § 181 og to for overtrædelse af § 125a.

Af de sidste to kolonner i tabel 3 ses, at isolationsfængslinger for manddrab, vold, røveri og narkotikakriminalitet gennemsnitligt set er mindsket i varighed fra 2004 til 2005. Især varigheden af isolationsfængslinger for manddrab er mindsket ganske markant – med 14 dage i gennemsnit. Det kan tilføjes, at de syv, der er sigtet for terrorisme, i gennemsnit har været isolationsfængslet i 47 dage, deraf den relativt markante stigning i den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslingerne i restkategorien "Andet".

5. Isolationsfængsling af unge under 18 år

I 2005 har fire unge under 18 år været anbragt i isolation i forbindelse med en varetægtsfængsling.

To af disse unge har været isolationsfængslet i sager om røveri (henholdsvis § 288, stk. 1, og § 288, stk. 2). Den yngste af disse unge var 17 år og 2 måned gammel, da isolationsfængslingen påbegyndtes, og sad isolationsfængslet i 12 dage. Den ældste, der var 17 år og 10 måneder, sad isolationsfængslet i 14 dage.

De to øvrige unge har været isolationsfængslet i en sag om terrorisme (§ 114). Den yngste, der var 16 år og 4 måneder, da isolationsfængslingen påbegyndtes, sad isolationsfængslet i 55 dage. Den ældste påbegyndte isolationsfængslingen et par dage inden, personen fyldte 17 år, og vedkommende var isolationsfængslet i 47 dage.

Antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varighed i perioden 1983-2000.

	1-14 dage	15-29 dage	1<2 mdr	2<4 mdr	4<6 mdr	>=6 mdr.	I alt	Gnsl. dage
1983	1087	441	235	120	34	19	1936	..
1984	970	303	189	96	38	25	1621	..
1985	758	260	149	79	11	6	1263	..
1986	743	251	198	75	17	13	1297	..
1987	702	306	216	66	20	18	1328	..
1988	665	352	224	90	22	13	1366	26.9
1989	537	293	218	108	29	16	1201	30.8
1990	514	289	167	101	33	35	1139	35.6
1991	497	286	194	110	36	20	1143	33.4
1992	572	240	171	107	41	13	1144	30.6
1993	647	274	182	117	16	15	1251	28.5
1994	630	293	199	119	28	26	1295	31.3
1995	552	234	184	123	22	27	1142	33.1
1996	522	243	195	120	32	13	1125	33.1
1997	466	274	170	136	31	19	1096	34.5
1998	431	273	158	116	32	20	1030	34.4
1999	374	181	147	86	26	4	818	31.8
2000	281	144	125	52	15	1	618	28.1

Kilde: Kvartalsindberetninger over afsluttede enrumsanbringelser efter rettsens bestemmelse 1983 - 2000.

Note: Oplysninger om den gennemsnitlige varighed af isolationsfængslinger for 1980 foreligger ikke

Antallet af afsluttede isolationsfængslinger fordelt efter varighed i perioden 2001-2005

Varighed	1-7 dage	8-14 dage	15-28 dage	29-42 dage	43-56 dage	57 dage - 3 mdr.	Over 3 mdr.	Gennem- snit i da- ge
2001	70	173	132	57	42	71	8	28
2002 ¹	52	143	128	66	39	69	4	30
2003	28	142	109	52	39	85 ²	21 ²	37
2004	48	173	114	50	53	126	16	36
2005	70	148	105	69	44	52	11	33

¹ I ét tilfælde har isolationsfængslingen været afbrudt og herefter genoptaget. I tabellen er isolationsperioderne registreret særskilt. Der er derfor registreret i alt 501 isolationsfængslinger vedrørende i alt 500 personer.

² Korrigeret på baggrund af nye oplysninger i forhold til Rigsadvokatens redegørelse for isolationsfængslinger i 2003. Justitsministeriets Forskningsenhed har oplyst, at korrektionen ikke medfører ændringer i de gennemsnitlige tal for 2003.

Det samlede antal påbegyndte varetægtsfængslinger samt det samlede antal afsluttede isolationsfængslinger i absolutte tal og i % af det samlede antal varetægtsfængslinger for 2001 - 2005:

År	Antal varetægtsfængslinger ¹	Antal afsluttede isolationsfængslinger ²	Isolationsfængslede i % af varetægtsfængslinger
2001	5.839	553	9,5%
2002	6.086	501	8,2 %
2003	6.202	476	7,7 %
2004	5.907	580	9,8 %
2005	5.762	532	9 %

¹Kilde: Rigspolitiet, jf. noten til tabel 2 i bilag A

²Kilde: Som opgjort i bilag A, Statistik om isolationsfængsling, Justitsministeriets Forskningsenhed.

Det samlede antal varetagtsfængslinger, samt det samlede antal afsluttede isolationsfængslinger, absolut og i % af det samlede antal varetagtsfængslinger. Perioden 1983-2000.

År	Antal varetagts- fængslinger	Antal afsluttede isolations- fængslinger	Isolations- fængslede i % af varetagts- fængslinger
1983	5485	1936	35.31
1984	5164	1621	31.41
1985	4902	1263	25.81
1986	5074	1297	25.61
1987	5512	1328	24.11
1988	5989	1366	22.81
1989	5665	1201	21.21
1990	5296	1139	21.51
1991	5620	1143	20.31
1992	6017	1144	19.01
1993	6407	1251	19.51
1994	6127	1295	21.11
1995	5681	1142	20.11
1996	6410	1125	17.61
1997	6821	1096	16.11
1998	6789	1030	15.21
1999	6443	810	12.71
2000	5935	618	10.41

Kilde: Politiets og Kriminalforsorgens årsberetninger
 samt politiets virksomhedsregnskab

Isolation ud over 3 måneder

Rigsadvokaturen har fået indberettet fire sager med i alt 11 sigtede, der har været isolationsfængslet ud over 3 måneder i 2005. Isolationsperioderne strækker sig fra 3 måneder og 1 dag til 5 måneder og 13 dage. Gennemsnitligt har de 11 sigtede været isoleret i ca. 4 måneder og 6 dage.

I én sag skete der på grund af en beklagelig forglemmelse ikke forelæggelse for rigsadvokaturen, inden påstanden om isolation ud over 3 måneder blev fremsat over for retten. Denne sag blev først forelagt for Rigsadvokaten, efter de pågældende var udtaget af isolationen. De sigtede havde da været varetægtsfængslet i isolation i 4 måneder.

Herudover har der i en enkelt sag vedrørende en enkelt sigtet ikke været forelæggelse af en efterfølgende forlængelse af en frist.

Om de fire sager kan oplyses følgende:

Sag nr. 1 (RA-2005-5141-0020)

- Isolationsfængsling i 5 måneder og 11 dage
- 1 person
- Narkotikakriminalitet og manddrab efter straffelovens § 237

Pågældende var i første omgang sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 vedrørende indførsel af over 13 tons hash og forsøg på indsmugling af 500 kg. kokain, forsøg på manddrab efter straffelovens § 237 og brandstiftelse efter straffelovens § 181. Under varetægtsfængslingen i isolation blev pågældende endvidere sigtet for manddrab efter straffelovens § 237. Der var flere sigtede i sagskomplekset, herunder personer med nær tilknytning til den pågældende. En af disse skulle afhøres indenretligt, ligesom to øvrige netop var blevet anholdt og skulle afhøres. Sigtede havde stort set nægtet at udtale sig.

Rigsadvokaten tiltrådte indstillingen om fortsat isolation.

Ved efterfølgende fristforlængelser tiltrådte Rigsadvokaten ligeledes indstillingen om fortsat isolation. Der blev herved navnlig lagt vægt på, at sagen afventede vigtige efterforskningskridt i udlandet.

Sagen er verserende.

Sag nr. 2 (RA-2005-5141-0021)

- Isolationsfængsling i 4 måneder
- 3 personer
- Narkotikakriminalitet

De tre personer var sigtet for overtrædelse af straffelovens § 191 vedrørende omfattende handel med hash, ikke under 3 ton og muligt ind til 11,1 ton.

Politimesteren havde ved en beklagelig forglemmelse nedlagt påstand om isolation ud over 3 måneder uden forelæggelse for Rigsadvokaten. Rigsadvokaten blev først orienteret, da de pågældende blev udtaget af isolation.

De pågældende er efterfølgende ved dom af 2. december 2005 idømt fængsel i henholdsvis 6 år, 2 år og 3 år.

Sag nr. 3 (RA-2004-5141-0022)

- Isolationsfængsling i 3 måneder og 5 dage
- 1 person
- Manddrab og forsøg herpå efter straffelovens § 237, jf. til dels § 21.

- Isolationsfængsling i 4 måneder og 4 dage
- 1 person
- Manddrab og forsøg herpå efter straffelovens § 237, jf. til dels § 21.

- Isolationsfængsling i 4 måneder og 21 dage
- 1 person
- Manddrab og forsøg herpå efter straffelovens § 237, jf. til dels § 21.

- Isolationsfængsling i 5 måneder og 7 dage
- 1 person
- Manddrab og forsøg herpå efter straffelovens § 237, jf. til dels § 21.

- Isolationsfængsling i 5 måneder og 13 dage
- 1 person
- Manddrab og forsøg herpå efter straffelovens § 237, jf. til dels § 21.

Sagen drejede sig om fem sigtede i en større sag om manddrab og drabsforsøg på fem andre personer. Der var tale om en meget omfattende sag med mange sigtede og mistænkte i et meget lukket miljø. Et hovedvidne var søgt afhørt indenretligt, men forsvarerne havde protesteret. De sigtede nægtede sig alle skyldige. Der var formodede medgerningsmænd på fri fod. Rigsadvokaten tiltrådte ved flere fristforlængelser indstilling om fortsat isolation, indtil de sigtede var afhørt indenretligt.

En enkelt fristforlængelse blev ikke forelagt Rigsadvokaten, inden en påstand om forlængelse i yderligere 2 dage blev nedlagt i retten.

Statsadvokaten besluttede efterfølgende at opgive påtale for manddrab og drabsforsøg. Fire af de sigtede blev i stedet tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 252 og trusler efter straffelovens § 266. Sagen er verserende.

Sag nr. 4 (RA-2005-5141-0023)

- Isolationsfængsling i 3 måneder og 1 dag
- 1 person
- Pengefalsk efter straffelovens § 166

- Isolationsfængsling i 3 måneder og 7 dage
- 1 person
- Pengefalsk efter straffelovens § 166

Sagen drejede sig om to personer A og B, der var sigtet for pengefalsk, til dels forsøg derpå, efter straffelovens § 166 vedrørende fremstilling af ikke under 1 million danske 20 kr. mønter, svarende til kr. 20.000.000,00. Der var flere medsigtede.

Der forelå i sagen et omfattende aflytningsmateriale, og det havde ikke været muligt at afslutte afhøringerne hertil inden for de første tre måneder, bl.a. på grund af forsvarernes ferieafholdelse sammenholdt med, at der ikke var givet afhøringsstilladelse. A skulle endvidere afhøres indenretligt.

De sigtede var indforstået med en kortere forlængelse af fristen for fængsling i isolation. Rigsadvokaten tiltrådte indstillingen om fortsat isolation.

A blev udtaget af isolation, da han var afhørt indenretligt. Rigsadvokaten tiltrådte en yderligere kortere forlængelse af fristen for isolation vedrørende B, indtil afhøringer hos politiet var tilendebragt.

Sagen er verserende.

*Direktoratet for Kriminalforsorgen
Statistiksektionen*

*Antal varetægtsarrestanter i isolation.
Absolut og i % af det samlede antal varetægts-
arrestanter. 2005. Opgjort dagligt - beregnet som ugegennemsnit*

	Opgørelsesår		
	2005		
	Arrestanter i alt	Arrestanter i isolation	
Opgørelsesuge	Mean	Mean	%
0453	1053	51	4.8
0501	1056	49	4.7
0502	1063	45	4.2
0503	1092	43	4.0
0504	1093	42	3.8
0505	1089	44	4.0
0506	1076	49	4.6
0507	1072	54	5.1
0508	1067	58	5.4
0509	1074	56	5.2
0510	1074	55	5.2
0511	1071	58	5.4
0512	1066	57	5.4
0513	1097	63	5.7
0514	1079	55	5.1
0515	1070	39	3.6
0516	1048	41	3.9
0517	1047	42	4.0
0518	1020	38	3.7
0519	1012	41	4.1
0520	1028	41	4.0
0521	1032	42	4.0
0522	1019	58	5.6
0523	1031	59	5.7
0524	1041	56	5.4
0525	1042	58	5.5
0526	1026	55	5.3
0527	974	50	5.2

(Continued)

Kilde: Direktoratet for Kriminalforsorgen

*Direktoratet for Kriminalforsorgen
Statistiksektionen*

*Antal varetægtsarrestanter i isolation.
Absolut og i % af det samlede antal varetægts-
arrestanter. 2005. Opgjort dagligt - beregnet som ugegennemsnit*

	Opgørelsesår		
	2005		
	Arrestanter alt	Arrestanter isolation	
	Mean	Mean	%
Opgørelsesuge			
0528	922	48	5.2
0529	926	51	5.5
0530	932	46	5.0
0531	952	44	4.6
0532	956	41	4.2
0533	974	36	3.7
0534	1002	41	4.1
0535	1025	47	4.6
0536	1037	45	4.4
0537	1044	42	4.0
0538	1063	42	3.9
0539	1072	46	4.3
0540	1073	46	4.3
0541	1058	46	4.4
0542	1045	43	4.1
0543	1066	57	5.4
0544	1091	76	7.0
0545	1101	85	7.7
0546	1112	84	7.6
0547	1101	80	7.3
0548	1067	80	7.5
0549	1064	77	7.2
0550	1074	74	6.9
0551	1040	58	5.6
0552	1028	46	4.5

Kilde: Direktoratet for Kriminalforsorgen

Justitsministeriet
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Controllerenheden

Det gennemsnitlige antal varetægtsarrestanter pr. år, heraf hvor mange, der er isoleret efter rettens bestemmelse, absolut og i % af antal varetægtsfængslede. Perioden 1983-2005.

År	Antal varetægtsfængslede i gennemsnit *)	Antal isolationsfængslede i gennemsnit	Isolationsfængslede i % af varetægtsfængslede	Afsluttede isolationsfængslinger pr år
1983	840	129	15.4	1936
1984	793	102	12.9	1621
1985	757	77	10.2	1263
1986	783	96	12.3	1297
1987	811	98	12.1	1328
1988	839	120	14.3	1366
1989	860	113	13.1	1201
1990	813	111	13.7	1139
1991	813	111	13.7	1143
1992	849	114	13.4	1144
1993	816	112	13.7	1251
1994	836	122	14.6	1295
1995	794	114	14.4	1142
1996	831	124	14.9	1125
1997	922	142	15.4	1096
1998	951	119	12.5	1030
1999	901	101	11.2	818
2000	886	67	7.5	618
2001	846	43	5,0	552
2002	1000	45	4,5	**)
2003	1062	51	4,8	**)
2004	1089	60	5,5	**)
2005	1044	52	5,0	**)

Kilde: Kriminalforsorgens årsberetninger samt ugentlige og daglige indberetninger vedr. belæg m.v.

*) Omfatter tillige anholdelser

***) Oplysninger om afsluttede anbringelser i isolation registreres ikke længere af Kriminalforsorgen. Statistikken føres fremover af Rigsadvokaten.

